

แผนนโยบายการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในปี 2559

ดร.เอกนิติ นิติทันท์ประภาก

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สำหรับการกิจการพัฒนารัฐวิสาหกิจ ในปี 2558 ที่ผ่านมา “คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ” หรือ “คบคร.” ในฐานะที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในภาพรวม ได้มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจในเชิงโครงสร้างและก่อให้เกิดการบูรณาการ โดยผลัดตันให้มีกฎหมายกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารจัดการและขัดความขัดแย้งในบทบาทหน้าที่ระหว่างผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) ผู้กำกับดูแล (Regulator) และเจ้าของ (Owner) เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งในผลประโยชน์และการใช้อำนาจที่ข้ามกันระหว่างรัฐวิสาหกิจกับภาครัฐหรือระหว่างหน่วยงานรัฐที่กำกับดูแลให้ต้องดำเนินการตามนโยบาย และเพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการในสิ่งที่สมควรจะต้องดำเนินการให้บรรลุตามภารกิจ เป็นไปด้วยความโปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อประเทศ นอกจากนี้ก្នុងหมายดังกล่าวกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวม กำหนดกลยุทธ์ การแต่งตั้งกรรมการเพื่อลดภาระทางการเมือง จัดระบบธรรมาภิบาลและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้เกิดความโปร่งใส และแนวคิดการจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ ซึ่ง ศคร. อุ่นห่วงการดำเนินการควบคู่ไปกับการนำเสนอร่างกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อให้เกิดความรวดเร็วตามนโยบายการปฏิรูปประเทศไทยของรัฐบาล ทั้งนี้ การดำเนินการในเรื่องดังกล่าว คบคร. ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2558 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ได้อมุติกรอบแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมและสถานะรัฐวิสาหกิจ บทบาทและความจำเป็นในการดำเนินการกิจของรัฐวิสาหกิจ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ เพื่อดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว

สำหรับภารกิจหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานของ ศคร. คือ 1. การผลัดตันโครงการร่วมลงทุนภาครัฐกับเอกชน (PPPs) ซึ่งในปีที่ผ่านมา ศคร. ได้ดำเนินการจัดทำกฎหมายในระดับรอง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (ศคร.) เป็นหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลพัฒนาและเพิ่มมูลค่าให้กับรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ เพื่อสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งในการกำกับดูแลและพัฒนารัฐวิสาหกิจที่เป็นทรัพย์สินของรัฐให้เกิดมูลค่าและยังเป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้แก่ ศคร. ได้นำมาตรการต่างๆ มาใช้กับรัฐวิสาหกิจ เช่น การกำหนดหลักการและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ (Good Corporate Governance) การจัดทำแผนพัฒนาระบบรัฐวิสาหกิจ การให้รัฐวิสาหกิจกำหนดพิธีทางและเป้าหมายของค่าให้สอดคล้องกับแนวโน้มนโยบายผู้ถือหุ้นภาครัฐ (Statement of direction : SOD) และการสร้างระบบการติดตามความก้าวหน้าของโครงการลงทุน (Project Financial Monitoring System : PFMS-SOE) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจจัดการบริหารจัดการองค์กร เพิ่มความสามารถในการประกอบธุรกิจ สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิผล และเกิดประโยชน์ต่อภาพรวมของประเทศไทย

เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นองค์ประกอบการดำเนินการในกฎหมายดังกล่าวอย่างครบถ้วน รวมทั้งได้มีการวางแผนยุทธศาสตร์ การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2558-2562 ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2558 โดยมีโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ PPPs ครอบระยะเวลา 5 ปี มีจำนวน 66 โครงการ มูลค่ารวมประมาณ 1.58 ล้านล้านบาท เป็นโครงการเร่งด่วนที่จะเริ่มลงทุนในช่วงปี 2559-2560 จำนวน 9 โครงการ นอกจากนี้ ก็ได้มีการวางแผนฯ และแนวทางปฏิบัติในการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐ เป็นโครงการที่มีมูลค่าโครงการ ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 1,000 ล้านบาท ถึงต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท และโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท ซึ่งการแยกมูลค่าโครงการดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้สามารถบริหารจัดการโครงการได้อย่างเหมาะสมและคล่องตัว

2. การพัฒนารัฐวิสาหกิจที่มีปัญหาผลการดำเนินงาน ทั้ง 7 แห่ง คบคร. ได้มีมติเห็นชอบแผนการแก้ไขปัญหาของค่าของรัฐวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบัน ศคร. กระทรวงเจ้าสังกัดอยู่ระหว่างกำกับและติดตามการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจทั้ง 7 แห่ง ให้เป็นไปตามแผนที่กิจการ ได้แก่ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) แก้ไขปัญหาเรื่องการแยกหนี้ตัวและหนี้เสีย ในส่วนของหนี้ตัว ให้ดำเนินการหันหนี้ตัวร่วมทุน และในส่วนของหนี้เสีย ให้จัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC) โดยกระทรวงการคลัง และให้จ้างผู้เชี่ยวชาญมาบริหาร AMC สำหรับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) แก้ไขปัญหาเรื่องการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) การเร่งรัดตัวที่มีการปล่อยกู้โดยมีหลักทรัพย์ไม่สอดคล้องกับวงเงินที่ปล่อยกู้ และการดำเนินโครงการ Policy Loan ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติวงเงินไว้จำนวน 15,000 ล้านบาทและให้ ธพว. ดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์กรอย่างเคร่งครัด

ส่วน องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) การจัดซื้อรถโดยสารกําชีรรมชาติ (NGV) คาดการณ์จำนวน 489 คัน จะเริ่งดำเนินการจัดซื้อรถโดยสารตั้งกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้ประเมินศักยภาพการใช้รถโดยสารตั้งกล่าว รวมถึงพัฒนาโครงการจัดซื้อรถโดยสารในส่วนที่เหลือ ทั้งในเรื่องประเทศไทยและจำนวนรถโดยสารให้มีความเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงคมนาคม จะดำเนินการกำกับการปฏิรูปเดินทางเดินรถให้เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนด รวมทั้งพิจารณาผลกระทบจากการดำเนินการและเร่งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชนก่อนด้วย ขณะที่ การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) จะดำเนินการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินงานในอดีต โดยการอนุมัติทิศธิกิจให้ประโยชน์ที่ดินของ รฟท. ให้แก่กระทรวงการคลังเพื่อเป็นการชำระหนี้ ที่ดินคงค้าง ซึ่งจะพิจารณานำสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินย้ายมักษัณมาชาระหนี้คงค้างก่อนเป็นอันดับแรก และดำเนินการตามแนวทางของแผนที่กิจการ เช่น ให้ฝ่ายการที่มีประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินที่ไม่ได้ใช้เพื่อการเติบโต (Non-core) การเพิ่มความพร้อมเดินทางและคุณภาพของระบบขนส่งทางราง แผนการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยการเพิ่มรายได้จากการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร การแก้ไขปัญหาขาดแคลนบุคลากร เพื่อรับรับภารกิจที่เพิ่มขึ้นในอนาคต และการสร้างความชัดเจนของนโยบายและพิธีทางระบบขนส่งทางราง เป็นต้น

ส่วน บริษัท การบินไทย จำกัด (บก.) มีการปรับปรุงเส้นทางบิน การปรับปรุงฝูงบิน และการปรับปรุงต้นทุนและ

ลดค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (Non-fuel Cash Cost) การจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่มีความจำเป็นในการต้องการ การปรับปรุงโครงสร้างค่าตอบแทนและวิธีการขายผ่านตัวแทนจำหน่าย (Agent) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและการลดค่าใช้จ่ายพนักงาน โดยการ Early Retirement ด้วยความสมัครใจ สำหรับ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (ทีโอที) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (กสท.) แก้ไขปัญหาทางการเงินในระยะสั้นโดยการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลงให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่ายรวมและการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทในเรื่องเส้าโทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานโดยเจรจา กับคุสตัญญาเอกชน (บมจ. กสท. กบดีแทค และ บมจ. ทีโอที กับเบอไอเอส) เพื่อยุติข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกันให้สามารถนำเส้าโทรคมนาคมมาใช้ประโยชน์ ขณะนี้มีการเจรจาได้ข้อสรุปแล้ว และอยู่ระหว่างการนำเสนอ คบคร. พิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางยุติข้อพิพาตและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพย์สินดังกล่าว รวมทั้งแนวทางการกำหนดโครงสร้างการปรับปรุงธุรกิจของบมจ. ทีโอที และบมจ. กสท ในอนาคต และการลงทุนขยายโครงข่าย ครอบแบรนด์ เพื่อขยายธุรกิจในอนาคตและสนับสนุนภารกิจเพื่อสังคมของภาครัฐ ซึ่งต้องรอความชัดเจนเรื่องนโยบาย Digital Economy ต่อไป

สำหรับการดำเนินการพัฒนารัฐวิสาหกิจในปี 2559 นี้ ซึ่งภารกิจในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ศคร. จะมุ่งเน้นการจัดให้มีระบบการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดย ศคร. ได้วางมาตรการที่เป็นแผนงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการผลักดันการเบิกจ่ายงบลงทุนรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามเป้าหมายมากขึ้น เมื่อจากงบลงทุนรัฐวิสาหกิจเป็นส่วนสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจ การผลักดันโครงการร่วมลงทุนภาครัฐกับเอกชน (PPPs) ขนาดใหญ่ เพื่อตึงเม็ดเงินจากภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการลงทุนเพิ่มขึ้น การนำเครื่องมือใหม่ๆ เข้ามาส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติม ได้แก่ Infrastructure funds และการติดตามเงินนำส่งรายได้แผ่นดินและกิจการที่กระทรวงการคลังถือหุ้นต่ำกว่า ร้อยละ 50 ซึ่งเป็นแหล่งรายได้จากการประทุมสัมมนาฯ ที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรัฐวิสาหกิจและระบบบริษัทกิจการของรัฐวิสาหกิจ (Corporate Governance: CG) การเปิดเผยความโปร่งใสในการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ (Construction Sector Transparency Initiative: CoST)

นอกจากนี้จากการดำเนินการพัฒนา กำกับดูแล และบริหารรัฐวิสาหกิจแล้ว การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ศคร. ก็เป็นนโยบายที่สำคัญ เนื่องจากบุคลากรในทุกระดับของ ศคร. เป็นกำลังสำคัญในการผลักดันในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางนโยบายให้กับทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งมีความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาบุคลากรของ ศคร. อย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ ทั้งด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ด้านการทำงานอย่างโปร่งใส เพื่อให้ ศคร. เป็นหน่วยงานสามารถขับเคลื่อนภารกิจและเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน

เพิ่มร่วมอนุโมทนาและบริจารทรัพย์เพื่อกฎกตุล
ในการถวายผู้ทรงคุณวุฒิและรัฐบาลกระทรวงการคลัง ประจำปี 2558
ณ วัดราชวิเชียรญาณารามวรวิหาร เขตคลองชั้น กรุงเทพฯ
วันพฤหัสบดีที่ 12 พฤษภาคม 2558 เวลา 14.00 น.
บริจารได้ที่ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
โทร. 0-2126-5800 ต่อ 2236, 2225